Dosarul nr. 21r-1676/21 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
1-21084400-02-21r-21072021 Judecător: Ghenadie Pavliuc

D E C I Z I E

04 noiembrie 2024 *****
Colegiul penal al Curţii de apel Chişinău
În componenţa:
Preşedintele de şedinţă Alexandru Spoială
Judecătorii Igor Chiroșca și Denis Băbălău

A examinat în ședință de judecată, în lipsa părților, recursul condamnatului Siloci Andrei declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.06.2021.

Procedura de citare executată.
Colegiul penal al Curții de apel Chișinău, asupra recursului, -

C O N S T A T Ă:

La data de 04 iunie 2021, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, judecătorului Ghenadie Pavliuc, i s-a repartizat spre examinare plângerea cet. Andrei Siloci, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile prevenitului/condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, solicitând astfel ca, în legătură cu eliberarea sa din locurile de detenţie, să fie despăgubit în valoare bănească în mărime de 130 500 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.06.2021 a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea condamnatului Siloci Andrei împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile prevenitului/condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.06.2021 a declarat condamnatul Siloci Andrei, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.06.2021, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a plângerii.

În argumentarea recursului a menționat faptul că, s-a aflat în locurile de detenție în mai multe penitenciare, şi anume: Penitenciarul nr. 4, Penitenciarul nr. 13 şi Penitenciarul nr. 15, în condiții inumane și degradante.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Examinând motivele recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră justificată admiterea acestuia, cu remiterea cauzei la rejudecare pentru considerentele care urmează a fi expuse mai jos.

Conform art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal constată caracterul pripit și netemeinic al soluției judecătorului de instrucție, care s-a expus asupra plângerii condamnatului printr-o încheiere pronunțată unipersonal, în afara ședinței de judecată, fără citarea tuturor participanților la proces, prin ce s-a adus atingere dreptului condamnatului la un proces echitabil.

Reieșind din materialele cauzei, se atestă faptul că plângerea condamnatului Siloci Andrei a fost examinată în lipsa acestuia, iar la materialele cauzei lipsește dovada citării legale. Or, citarea acestuia era obligatorie, atât prin efectul prevederii legale exprese, cât și pentru asigurarea posibilității acestuia de a se expune asupra motivelor invocate în plângere.

Prin urmare la examinarea cauzei s-a încălcat principiul „accesului la justiţie" potrivit căruia orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime; nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Conform art. 20 a Constituției RM orice persoană are dreptul la satisfacție efectiva din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.

Potrivit prevederilor art.7 Cod de procedură penală, „Procesul penal se desfăşoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova şi ale prezentului cod".

Potrivit art. 10 alin.4 Cod de procedură penală RM, orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.

Art. 10 al Declaraţiei Universale consacră că orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie ascultată în mod echitabil şi public de un tribunal independent

şi imparţial, care va hotărî fie asupra drepturilor şi obligaţiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva ei.

Respectiv, era necesară participarea la examinarea cauzei a tuturor persoanelor cointeresate, interesele cărora au fost atinse prin ordonanțele emise în cauză.

În jurisprudența CtEDO, principiul egalității armelor semnifica tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele sa fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces (hotărârea *Bobeş versus România*), iar judecătorului îi revine sarcina de a veghea ca toate elementele susceptibile să influențeze soluționarea pe fond a litigiului, să facă obiectul unei dezbateri în contradictoriu între părți (hotărârea *Ruiz-Mateos versus Spania*), el trebuind să răspundă cu argumente la fiecare dintre criticile și mijloacele de apărare invocate de părți (hotărârea *Boldea versus România*).

Examinarea cauzei în lipsa persoanelor necitate ale căror drepturi şi libertăţi pot fi afectate prin declararea inadmisibilității plângerii nu reprezintă altceva decât încălcarea principiului contradictorialităţii, egalităţii şi disponibilităţii părţilor în drepturile procesuale, deoarece din start pune în poziţie defavorizată partea care a fost absentă din cauza necitării acesteia.

Colegiul Penal constată că în corespundere cu practica Curţii Europene a Drepturilor Omului contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părţilor în proces, civil sau penal, de a lua cunoștință cu toate probele sau observațiile, anexate la dosar şi a le comenta (Cauza Morel, 27); iar în procesele judiciare, unde se ciocnesc interesele private opuse, egalitatea părţilor presupune că fiecare parte trebuie să aibă posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cazul, inclusiv probele, în condiţii în care nici una din părţi nu are o prioritate vădită (Cazul Dombo Beheer B.V., 33).

Astfel, reieşind din faptul că erorile admise de către instanţa de fond nu pot fi reparate de către instanţa de recurs, Colegiul Penal dispune rejudecarea cauzei în aceiaşi instanţă, într-un alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 447 - 449 alin. 1 pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Admite recursul condamnatului Siloci Andrei, casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.06.2021 şi remite cauza la rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei: Alexandru Spoială

Judecătorii: Igor Chiroșca

Denis Băbălău